

Sygn. akt *XIII GC 3060/18*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

(...), dnia 4 lutego 2019 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi#Śródmieścia w Łodzi, XIII Wydział Gospodarczy

w składzie następującym

Przewodniczący: Sędzia SR Dariusz Rogala

Protokolant: st. sekr. sąd. Katarzyna Prencel

po rozpoznaniu w dniu 31 stycznia 2019 roku w (...)

na rozprawie

sprawy

z powództwa (...) sp. z o.o. w Ł.

przeciwko B. Ś.

o zapłatę

1) oddała powództwo;

2) zasądza na rzecz B. Ś. od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. kwotę 917 (dziewięciuset siedemnastu) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt *XIII GC 3060/18*

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym 12 VII 2018 (...) sp. z o.o. w Ł. zażądała zasądzenia od pozwanej kwoty 3.395,92 zł oraz zwrotu kosztów procesu wg norm przepisanych (pozew, k. 4 i n.).

W sprzeciwie od wydanego w sprawie w postępowaniu upominawczym NZ, zaskarżając to orzeczenie w całości, B. Ś. wniosła o oddalenie powództwa i o zasądzenie od powódki zwrotu kosztów procesu wg norm przepisanych (sprzeciw od NZ, k. 74 i n.).

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny

14 VII 2016 strony zawarły umowę najmu lokalu o pow. 24,9 m²; w umowie tej pozwana-najemca zobowiązała się płacić czynsz miesięcznie z góry do 10-go dnia każdego miesiąca (§ 3 ust. 1 umowy), zaś powódka-wynajmująca miała wystawiać faktury miesięczne (§ 3 ust. 3 umowy). W § 4 umowy pozwana zobowiązała się płacić powódce opłaty dodatkowe; niezależnie od tego wskazano w ust. 6 tegoż przepisu, że odrębnie rozliczane będzie zużycie energii cieplnej, energii elektrycznej i wody [dalej: „media”] na podstawie faktur od dostawców mediów, proporcjonalnie do zajmowanej powierzchni (umowa, k. 18 i n.).

Lokal ten został pozwanej wydany 18 X 2016 (protokół, k. 96).

Następnie strony zmieniły przedmiot najmu. Wobec tego 23 V 2017 strony zawarły kolejną umowę najmu, tym razem lokalu o pow. 11,8 m². Zapisy tej umowy były paralelne do zapisów umowy poprzedzającej. W szczególności należy wskazać, że umowa ta została – zgodnie z jej § 2 – zawarta na okres nieokreślony (umowa, k. 24 i n.).

Umowy te zostały podpisane w imieniu powódki przez pełnomocnika sprawującego zarząd nieruchomością (upoważnienie, k. 110; umowa o zarządzenie, k. 111).

Z tytułu należności z powyższych umów powódka wystawiła na pozwaną m.in. następujące faktury:

- 1) nr (...)z 1 IX 2016 za tabliczkę informacyjną na kwotę 79,95 zł płatną do 10 IX 2016 – została ona zapłacona 12 IX 2016;
- 2) nr (...) z 1 IX 2016 za czynsz na kwotę 980,08 zł płatną do 10 IX 2016 – została ona zapłacona 13 IX 2016;
- 3) nr (...) z 1 X 2016 za czynsz i za konserwację łącza teleinformatycznego na łączną kwotę 1.016,98 zł płatną do 10 X 2016 – została ona zapłacona 12 X 2016;
- 4) nr (...) z 15 X 2016 za media na kwotę 111,49 zł płatną do 24 X 2016 – została ona zapłacona 27 X 2016;
- 5) nr (...) z 1 XI 2016 za czynsz i za konserwację łącza teleinformatycznego na łączną kwotę 1.016,98 zł płatną do 10 XI 2016 – została ona zapłacona 14 XI 2016;
- 6) nr (...) z 6 XII 2016 za media na kwotę 211,64 zł płatną do 15 XII 2016 – została ona zapłacona 19 XII 2016;
- 7) nr (...) z 1 I 2017 za czynsz na kwotę 1.071,95 zł płatną do 10 I 2017 – została ona zapłacona 12 I 2017;
- 8) nr (...) z 1 II 2017 za czynsz na kwotę 1.071,95 zł płatną do 10 II 2017 – została ona zapłacona 15 II 2017;
- 9) nr (...) z 1 III 2017 za czynsz na kwotę 1.071,95 zł płatną do 10 III 2017 – została ona zapłacona 14 III 2017;
- 10) nr (...) z 16 III 2017 za media na kwotę 323,43 zł płatną do 25 III 2017 – została ona zapłacona 30 III 2017;
- 11) nr (...) z 1 IV 2017 za czynsz na kwotę 1.071,95 zł płatną do 10 IV 2017 – została ona zapłacona 11 IV 2017;
- 12) nr (...) z 14 IV 2017 za media na kwotę 261,87 zł płatną do 23 IV 2017 – została ona zapłacona 26 IV 2017;
- 13) nr (...) z 1 V 2017 za czynsz na kwotę 1.071,95 zł płatną do 10 V 2017 – została ona zapłacona 18 V 2017;
- 14) nr (...) z 19 V 2017 za media na kwotę 211,95 zł płatną do 26 V 2017 – została ona zapłacona 29 V 2017;
- 15) nr (...) z 13 VII 2017 za media na kwotę 56,02 zł płatną do 20 VII 2017 – została ona zapłacona 26 VII 2017;
- 16) nr (...) z 1 VIII 2017 za czynsz na kwotę 573,92 zł płatną do 10 VIII 2017 – została ona zapłacona 14 VIII 2017;
- 17) nr (...) z 12 VIII 2017 za media na kwotę 55,45 zł płatną do 19 VIII 2017 – została ona zapłacona 22 VIII 2017;
- 18) nr (...) z 1 IX 2017 za czynsz na kwotę 573,92 zł płatną do 10 IX 2017 – została ona zapłacona 13 IX 2017;
- 19) nr (...) z 1 X 2017 za czynsz na kwotę 573,92 zł płatną do 10 X 2017 – została ona zapłacona 16 X 2017;
- 20) nr (...) z 12 X 2017 za media na kwotę 74,76 zł płatną do 19 X 2017 – została ona zapłacona 30 X 2017;
- 21) nr (...) z 1 XI 2017 za czynsz na kwotę 573,92 zł płatną do 10 XI 2017 – została ona zapłacona 17 XI 2017;
- 22) nr (...) z 17 XI 2017 za media na kwotę 79,68 zł płatną do 24 XI 2017 – została ona zapłacona 27 XI 2017;

- 23) nr (...) z 1 XII 2017 za czynsz na kwotę 573,92 zł płatną do 10 XII 2017 – została ona zapłacona 12 XII 2017;
- 24) nr (...) z 9 XII 2017 za media na kwotę 107,26 zł płatną do 16 XII 2017 – została ona zapłacona 18 XII 2017;
- 25) nr (...) z 1 I 2018 za czynsz na kwotę 573,92 zł płatną do 10 I 2018 – została ona zapłacona 15 I 2018;
- 26) nr (...) z 22 I 2018 za media na kwotę 148,76 zł płatną do 29 I 2018 – została ona zapłacona 30 I 2018 (faktury, k. 34 i n.; historia rachunku, k. 61 i n.).

Wobec nieterminowych wpłat powódka wzywała pozwaną do zapłaty zarówno w zakresie faktur za czynsz, jaki i za media, jednocześnie przypominając o prawie do naliczania odsetek oraz o przysługującej powódce rekompensacie z art. 10 ust. 1 uTZTH (e-maile, k. 116 i n.).

Z tytułu nieterminowych płatności z powyższej umowy najmu powódka ostatecznie obciążyła pozwaną kwotą 4.469,96 zł z tytułu rekompensaty za koszty dochodzenia należności z art. 10 ust. 1 uTZTH. Stosowne dokumenty księgowe powódka przesłała pozwanej e-mailem z 25 IV 2018 (e-mail, k. 30; korekta NK, k. 32; załącznik, k. 33).

Pismem z 25 VI 2018 nadanym listem poleconym powódka, działając przez pełnomocnika, wezwała pozwaną do zapłaty kwoty 4.469,96 zł z tytułu powyższej rekompensaty, jednocześnie oświadczając, że potrąca tę wierzytelność z wierzytelnością wzajemną pozwanej o zwrot kaucji w wysokości 1.074,04 zł; w konsekwencji do zapłaty po stronie pozwanej pozostała kwota 3.395,92 zł. Oświadczenie to zostało ponowione przez członka zarządu powódki w piśmie z 30 XI 2018, nadanym 3 XII 2018 (potrącenia, k. 68 i 94; pocztowa książka nadawcza, k. 69; protokół, k. 91; dowód nadania, k. 95).

Pozwana nie uznała powyższego potrącenia (pisma, k. 77, 79 i 107).

W niniejszej sprawie powódka wniosła o dopuszczenie dowodów z zeznań świadka M. M. na okoliczność: nieterminowych wpłat przez pozwaną i wpływu tego na funkcjonowanie powódki, podejmowanych czynności windykacyjnych, wydania lokalu pozwanej, wykonywania umowy oraz towarzyszących temu okoliczności (k. 86). Okoliczności te jednak albo zostały już udowodnione zgodnie z twierdzeniami strony powodowej, albo były w sprawie bezsporne. Pozwalało to oddalić powyższy wniosek dowodowy na podstawie art. 217 § 3 KPC (rozprawa z 31 I 2019 – 00:11:17).

Na rozprawie z 31 I 2019 strona powodowa cofnęła wniosek o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron (00:06:58).

Sąd Rejonowy zważył, co następuje

Powództwo, jako nieusprawiedliwione co do zasady, podlega oddaleniu w całości.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że wniosek pozwanej o odrzucenie pozwu został oddalony postanowieniem z 31 I 2019 (k. 124), które podlega odrębnemu zaskarżeniu.

Niezależnie od tego należy wskazać, że w toku procesu zostało przedstawione pełnomocnictwo procesowe wykazujące należyte umocowanie pełnomocnika powódki do występowania w procesie (k. 90 i 97-99).

W niniejszej sprawie powódka żąda od pozwanej rekompensaty z art. 10 ust. 1 uTZTH. Zgodnie z przywołanym przepisem wierzycielowi, od dnia nabycia uprawnienia do odsetek m.in. z art. 7 ust. 1 tejże ustawy, przysługuje od dłużnika, bez wezwania, równowartość kwoty 40 € przeliczonej na złote według średniego kursu euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym świadczenie pieniężne stało się wymagalne, stanowiącej rekompensatę za koszty odzyskiwania należności.

Przede wszystkim należy odnieść się do dochodzonej rekompensaty z przywołanego przepisu za rzekome opóźnienie pozwanej w zapłacie za faktury (czy też refaktury) wystawione za media i za tabliczkę informacyjną. Otóż żaden z zapisów umowy nie wskazywał, w jakim terminie zapłata tych należności ma nastąpić. W szczególności § 4 ust. 6 umowy wskazywał jedynie, że zużycie mediów będzie odrębnie rozliczane na podstawie faktur od dostawców mediów; nie wskazywał on terminu, w jakim pozwana miała zapłacić tę należność. W ocenie sądu oznacza to, że wierzytelność z faktur w tym zakresie była płatna niezwłocznie po doręczeniu faktury pozwanej; zgodnie bowiem z art. 455 KC jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania; natomiast poza sporem wydaje się, że faktura może być uznana za wezwanie do zapłaty.

Powódka nie przedstawiła jednak jakiegokolwiek dowodu na datę doręczenia pozwanej faktur (czy też refaktur) za media i tabliczkę informacyjną, a więc nie wykazała, aby wezwała pozwaną w tym zakresie do zapłaty i daty takowego wezwania. W szczególności odnosząc się do wydruków wezwań złożonych do akt przez powódkę należy wskazać, że faktura (...) (k. 116) nie była objęta sporem, zaś faktury (...) (k. 117-118, 120 i 122) nie dotyczyły opłat za media. Z kolei faktury (...) (119 i 121) były płacone w terminie 7 dni od doręczenia wezwania (nadania e-maila), a więc nie można uznać, że pozwana w tym zakresie pozostawała w opóźnieniu, skoro w samych fakturach wskazano termin 7 dni, acz liczony niezasadnie (wobec braku umocowania w umowie) od daty wystawienia, co jednakże per analogiam przyjąć, że winny one zostać zapłacone w terminie 7 dni od doręczenia faktury (przypomnieć należy, że w zakresie mediów termin płatności nie wynikał z umów najmu); tym bardziej, że orzecznictwo wskazuje nawet, iż zapłata w terminie 14 dni od wezwania jest zapłatą niezwłoczną (wyrok SN z 6 VII 2011, I CSK 576/09). Zaś faktura (...) (k. 123) została zapłacona nawet przed wysłaniem wezwania.

Tym samym skoro powódka nie wykazała, że pozwana pozostawała w opóźnieniu w zapłacie za faktury za media i tabliczkę informacyjną, to również nie udowodniła, że pozwana zobowiązana była do zapłaty odsetek, a więc żądanie rekompensaty w tym zakresie było niezasadne (powstaje ono bowiem wraz z powstaniem prawa do odsetek – art. 10 ust. 1 uTZTH).

W szczególności wnioski o przesłuchanie świadka M. M. nie dotyczyły daty doręczenia pozwanej faktur za media (inną okolicznością jest bowiem teza dotycząca nieterminowych wpłat pozwanej, albowiem teza ta nie dotyczy bezpośrednio daty doręczenia pozwanej faktur rozumianych jako wezwanie do zapłaty, zaś fakt zapłaty przez pozwaną po datach wskazanych na fakturach był bezsporny, lecz nie miał – jak już wskazano – znaczenia w sprawie); nic zaś nie zwalnia zawodowego pełnomocnika procesowego strony od precyzyjnego oznaczenia faktów, które mają zostać wykazane konkretnym środkiem dowodowym, a więc do precyzyjnego wskazania tezy dowodowej, gdyż jedynie to pozwala sądowi ocenić konkretny środek dowodowy choćby z perspektywy art. 217 § 3 KPC).

Odnosząc się z kolei do należności z tytułu czynszu, gdzie termin płatności był wprost wskazany w § 3 ust. 1 umowy, należy wskazać, że brak terminowej zapłaty przez pozwaną był tu bezsporny, a więc po stronie powódki powstało roszczenie o odsetki, co przesądza zatem o usprawiedliwieniu co do zasady żądania rekompensaty z przywołanego przepisu.

Niezasadny – w ocenie sądu rejonowego w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę – okazał się zarzut pozwanej, jakoby w przypadku czynszu najmu prawo do żądania rekompensaty powstawało dopiero po zakończeniu okresu miesięcznego, niezależnie od określonego w umowie terminu płatności czynszu najmu. Nie kwestionując treści art. 7 ust. 1 pkt 1 uTZTH zgodnie z którym w transakcjach handlowych [...] wierzycielowi, bez wezwania, przysługują odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych, chyba że strony uzgodniły wyższe odsetki, za okres od dnia wymagalności świadczenia pieniężnego do dnia zapłaty, jeżeli są spełnione jest m.in. warunek spełnienia przez wierzyciela swojego świadczenia, należy jednak wskazać, że treść tego przepisu nie potwierdza interpretacji strony pozwanej. Całkowicie niejasne jest bowiem, z jakich względów strona pozwana przyjmuje, że świadczenie strony powodowej-wynajmującego zostaje spełnione z końcem miesiąca. Jeśli podzielić stanowisko strony pozwanej i przyjąć, że świadczenie wynajmującego (rozumiane jako zapewnienie najemcy możliwości korzystania z rzeczy) może być uznane za spełnione dopiero z końcem jakiegoś okresu, to jako koniec tego okresu należałoby raczej uznać

koniec umowy, nie zaś koniec okresów płatności czynszu. W szczególności brak jest podstaw do wiązania okresów miesięcznych z przesłanką z pkt. 1 zawartą w art. 7 ust. 1 uTZTH, albowiem nie wiążą się one ze świadczeniem wynajmującego polegającym na oddaniu rzeczy do używania, ale wiążą się ze sposobem spełniania przez najemcę świadczenia okresowego w postaci czynszu najmu – wskazują one, w jakich interwałach czasowych ma być spełniane świadczenie okresowe – a więc dotyczą one przesłanki z pkt. 2 zawartej w art. 7 ust. 1 uTZTH). Na wadliwość argumentacji powódki wskazuje jeden eksperyment myślowy – jeśli przyjąć dwie umowy najmu na roczny okres identyczne w swojej treści z tą jedną różnicą, że w jednej czynsz płatny jest miesięcznie, a w drugiej kwartalnie, to kuriozum jest przyjęcie, że identyczne świadczenie wynajmującego w jednym wypadku spełniane jest 12 razy z końcem każdego miesiąca, a w drugim przypadku tylko 4 razy z końcem każdego kwartału; w obydwu przypadkach świadczenie wynajmującego jest identyczne i brak jest podstaw do projektowania na świadczenie wynajmującego okresowości świadczenia najemcy. Brak jest więc podstaw do wiązania w jakikolwiek sposób świadczenia wynajmującego ze określeniem okresów, w jakich płatny jest czynsz jako świadczenie okresowe. Zaś teza, jakoby roszczenie z art. 10 ust. 1 uTZTH powstawało dopiero z terminacją umowy najmu, albowiem dopiero wtedy zakończyło się świadczenie wynajmującego, jest absurdalna i jako taka podlega odrzuceniu.

W konsekwencji należy przyjąć, że *w wypadku jeśli czynsz najmu zawartego na okres nieokreślony płatny jest miesięcznie z góry do 10-dnia miesiąca, to prawo do rekompensaty z art. 10 ust. 1 uTZTH powstaje po bezskutecznym upływie terminu płatności czynszu najmu.*

Wniosek ten jest zasadny także z uwagi na treść art. 659 § 1 KC, zgodnie z którym przez umowę najmu wynajmujący zobowiązuje się oddać najemcy rzecz do używania przez czas oznaczony lub nieoznaczony, a najemca zobowiązuje się płacić wynajmującemu umówiony czynsz. Oznacza to, że obowiązki wynajmującego decydujące o zakwalifikowaniu umowy jako nazwanej umowy najmu są spełnione już w chwili wydania rzeczy i w tym momencie spełniony jest warunek z art. 7 ust. 1 pkt 1 uTZTH. Dostrzegając natomiast treść art. 662 § 1 KC, zgodnie z którym do dalszych obowiązków wynajmującego należy m.in. utrzymywanie rzeczy w należytych stanie przez cały okres najmu, należy wskazać, że przepis ten należy wiązać z art. 664 KC i to dopiero ewentualne skorzystanie przez najemcę ze stosownych uprawnień prawnokształtujących (np. żądania obniżenia czynszu najmu) może rzutować na wymagalność wierzytelności o czynsz. Taka sytuacja jednak w sprawie nie wystąpiła – pozwana nawet nie podnosiła, aby na skutek wad przedmiotu najmu wypowiedziała umowę czy wystąpiła z żądaniem obniżenia czynszu. Nie sposób więc twierdzić, aby pozwana podważyła, że już w chwili wydania przedmiotu najmu nastąpiło spełnienie przesłanki z art. art. 7 ust. 1 pkt 1 uTZTH.

Oznacza to, że jeśli nawet uwzględnić załącznik do korekty NK, to podstawą naliczenia rekompensaty z art. 10 ust. 1 uTZTH mogą być tylko niezapłacone w terminie należności czynszowe (tylko w tym zakresie powódka wykazała opóźnienie pozwanej, a więc prawo naliczania odsetek). W przywołanym załączniku nie wskazano, które z faktur dotyczą czynszu, lecz można przyjąć, że są to faktury płatne do 10 dnia każdego miesiąca, a to z uwagi na zapis § 3 ust. 1 umów (znajduje to potwierdzenie w numerach faktur wskazanych w załączniku i faktur załączonych do pozwu). Pozwana nie kwestionowała wysokości przeliczonej na PLN rekompensaty. Oznacza to, że po stronie powódki powstało roszczenie o zapłatę kwoty 2.410,16 zł – jest to suma kwot rekompensaty z art. 10 ust. 1 uTZTH za faktury za czynsz (są to faktury płatne do 10-go dnia każdego miesiąca, za wyjątkiem faktury (...), która była wystawiona za tabliczkę informacyjną).

Nie przesądza to jednak jeszcze o zasadności powództwa w jakiegokolwiek części, albowiem orzecznictwo wskazuje, że z uwagi na dolegliwość dla dłużnika sankcji z art. 10 ust. 1 uTZTH, do sądu orzekającego w sprawach o przyznanie równowartości 40 euro należy zbadanie, czy w okolicznościach konkretnej sprawy wierzyciel nie nadużył przyznanego mu prawa, a więc sięgnięcie do art. 5 KC (uchwała SN z 11 XII 2015, III CZP 94/15). Co istotne, istnienie nadużycia prawa sąd zobowiązany jest uwzględnić z urzędu (vide wyrok SN z 9 IV 2008, V CSK 503/07). Dla porządku należy więc wskazać, że – zgodnie z ostatnio przywołanym przepisem – nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współżycia społecznego (zd. I), a takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony (zd. II).

Za uznaniem, że powódka występując z niniejszym żądaniem wykracza poza materialne granice prawa, przemawia przede wszystkim krótki czy też znikomy czas opóźnienia pozwanej z zapłatą faktur za czynsz; wynosił on generalnie do 1 tygodnia, a 1 raz 8 dni. Uwzględniając, że faktury wystawiane były 1 dnia danego miesiąca z góry, uznać można, że zapłata następowała nie później niż 2,5 tyg. po wystawieniu faktury. Godzi się więc przypomnieć, że celem wprowadzenia instytucji zryczałtowanej rekompensaty za koszty odzyskiwania należności było, aby w transakcjach handlowych maksymalny czas trwania procedury przyjęcia lub weryfikacji [faktury] nie przekraczał co do zasady 30 dni kalendarzowych (por. ust. 26 preambuły do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/7/UE z 16 lutego 2011 r. w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych {Dz.Urz. UE L 48 z 23.02.2011, str. 1}; uTZTH stanowi zaś wdrożenie tej dyrektywy UE do porządku prawnego RP {por. odnośnik nr 1 w uTZTH}); tym samym oczywistym jest, że celem dyrektywy UE było, aby doprowadzić do uiszczenia należności w terminie 30 dni od wystawiania (doreczenia) faktury (por. ust. 12 przywołanej preambuły). To zaś miało miejsce w realiach sprawy, co przemawia za sięgnięciem do art. 5 KC. Nadto nie można pominąć, że wszystkie faktury zostały przez pozwaną zapłacone dobrowolnie. Dalej godzi się wskazać, że dochodzona rekompensata rażąco przewyższa potencjalnie należne powódce odsetki od faktur zapłaconych po terminie (odsetki ustawie za opóźnienie w transakcjach handlowych za okres 1 tygodnia od kwoty 1 tys. zł wynoszą ok. 1,7 zł, zaś rekompensata z art. 10 ust. 1 uTZTH ok. 170 zł, a więc 100-krotnie więcej i musi się jawić jako rażąco wygórowana); podobnie można wskazać, że miesięczny czynsz wynosił początkowo ok. 1 tys. zł, a potem ok. 570 zł, co oznacza, że przywołana rekompensata stanowi ok. 17%, a potem ok. 30% miesięcznego czynszu (truzimem jest zaś przypomnienie, że zasadą w polskim porządku prawa cywilnego jest, iż odszkodowanie nie może być źródłem wzbogacenia {wyrok SN z 8 XII 2006, V CSK 350/06}). Nie można również pominąć, że pierwsze z faktur objętych sporem pochodzą z IX 2016, a powództwo zostało wytoczone w VII 2018, co oznacza, że przez ok. 2 lata powódka akceptowała praktykę pozwanej płatności z kilkudniowym opóźnieniem; nie oznacza to akceptacji przez sąd nienależytego wykonywania umowy przez pozwaną, lecz pozwala to potraktować późniejsze wytoczenie przez powódkę przedmiotowego pozwu za sprzeczne z zasadą estoppel. Wszystkie te okoliczności przemawiają za uznaniem, że powódka wytaczając powództwo w niniejszej sprawie w znacznej części czyni to w sposób sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa (czym było zwiększenia dyscypliny płatniczej w transakcjach handlowych, rekompensaty windykacji, przy uwzględnieniu szeroko rozumianej zasady lojalności kupieckiej {vide wyrok SO w Rzeszowie z 9 VI 2016, VI Ga 90/16}, nie zaś zapewnienie przedsiębiorcom dodatkowego źródła dochodu kosztem nawet nieterminowych kontrahentów).

Powyższe – w ocenie sądu – nie pozwala jednak na całkowite pozbawienie powódki ochrony, albowiem należy przywołać słuszne zapatrywanie orzecznictwa i doktryny, zgodnie z którym nadużycie prawa nie może prowadzić do jego utraty czy unicestwienia (por. przykładowo tezy 46 i 64 do art. 5 [w:] M. Pyziak-Szafnicka {współred.}, Kodeks cywilny. Komentarz. Część ogólna, stan prawny: 2014.04.18, Lex). Wskazać więc można z drugiej strony, że pozwana miała świadomość pozostawiania w opóźnieniu (termin zapłaty czynszu wynikał z umowy). Dodatkowo można wskazać, że brak zapłaty przez pozwaną w terminie miał dla powódki negatywne konsekwencje, jeśli patrzeć choćby z punktu widzenia płynności finansowej i planowania jej gospodarki finansowej. Wreszcie, pamiętając, że roszczenie z art. 10 ust. 1 uTZTH powstaje niezależnie od rzeczywiście poniesionych kosztów windykacji (vide przywołana już uchwała SN w sprawie III CZP 94/15), to nie można pominąć, że brak zapłaty przez pozwaną w terminie powodował po stronie powódki podjęcie działań choćby miękkiej windykacji, gdyż tak należy rozpatrywać nawet wysyłanie e-maili z przypomnieniem o przeterminowanej płatności.

Powstaje więc pytanie, w jakim zakresie żądanie powódki pozostaje w materialnych granicach prawa. Odpowiadając na to pytanie sąd uznał, że zasadne będzie uznanie, iż żądanie przez powódkę 25% przedmiotowej kwoty rekompensaty z art. 10 ust. 1 uTZTH mieści się w materialnych granicach prawa (pozwoli to po równo uwzględnić powyżej przywołane racje powódki i pozwanej). Oznacza to, że przywołanej powyżej sumy 2.410,16 zł, art. 5 KC pozwala przyznać powódce jedynie kwotę 602,54 zł, albowiem rekompensata w wyższej wysokości wykracza poza materialne granice prawa.

Również i powyższa uwaga nie pozwana jednak jeszcze na uwzględnienie powództwa w jakiegokolwiek części. Albowiem powódka złożyła pozwanej oświadczenie o potrąceniu własnej wierzytelności o rekompensatę z art. 10 ust. 1 uTZTH z wierzytelnością wzajemną pozwanej o zwrot kaucji w wysokości 1.074,04 zł.

Przy czym brak jest podstaw do kwestionowania skuteczności oświadczenia o potrąceniu. Żadna ze stron nie kwestionowała wymagalności wierzytelności wzajemnej pozwanej o zapłatę kwoty 1.074,04 zł z tytułu zwrotu kaucji, czy też jej wysokości. Z drugiej strony wierzytelność powódki o zryczałtowane koszty dochodzenia należności była wymagalna najpóźniej jeszcze w IV 2018, albowiem wtedy powódka wysłała pozwanej korektę NK (co jest istotne, skoro oświadczenie o potrąceniu pochodzi m.in. z 30 XI 2018). Nadto ostatnio przywołane oświadczenie o potrąceniu zostało podpisane przez członka zarządu powódki.

W konsekwencji wobec spełnienia przesłanek z art. 498 § 1 KC, obydwie wierzytelności umorzyły się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej (por. § 2 ostatnio przywołanego przepisu). Oznacza to, że wierzytelności powódki w wysokości 602,54 zł uległa umorzeniu w całości.

Mając na uwadze powyższe – na podstawie przywołanych przepisów – sąd orzekł jak w pkt. 1 sentencji wyroku i powództwo oddalił.

O kosztach procesu należało – na podstawie art. 98 § 1 KPC – rozstrzygnąć z zastosowaniem zasady odpowiedzialności za wynik procesu. Znajduje to uzasadnienie w fakcie, że powództwo-żądanie strony powodowej, zgodnie z wnioskiem strony pozwanej, zostało oddalone w całości. To więc strona powodowa uległa w zakresie całości swoich żądań i to ją winny ostatecznie obciążać koszty procesu, w tym koszty strony pozwanej.

Na koszty procesu pozwanej składały się tylko koszty zastępstwa procesowego w postaci wynagrodzenia pełnomocnika w wysokości 900 zł (§ 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 X 2015 w sprawie opłat za czynności radców prawnych {Dz.U. 2015 r., poz. 1804, ze zm.}) i 17 zł tytułem opłaty skarbowej od złożenia kopii dokumentu stwierdzającego udzielenie pełnomocnictwa w postępowaniu sądowym (k. 105 i 106).

Mając na uwadze powyższe – na podstawie art. 109 § 2 KPC w zw. z przywołanymi przepisami – sąd, w pkt. 2 sentencji wyroku, postanowił zasądzić na rzecz pozwanej od powódki sumę powyższych pozycji, tj. kwotę 917 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

ZARZĄDZENIE

(...)